

DÉLMAGYARORSZÁG

SZERDA, 1991. JÚN. 12., 81. ÉVF. 136. SZÁM.

ALAPÍTVÁ: 1910-BEN

HAVI ELŐFIZETÉSI DÍJ: 185 FT, ÁRA: 7,40 FT

Röntgenkép a honatyákról

Sokkal többet kell tennünk a magyarokért, ezt indokolja Szeged nyitottsága, a régió nemzetközi szerepe, s az a tény, hogy ebben a városban a franciák barátokra lelhetnek – A demokratikus alapon, alulról szerveződő kisebbségi önkormányzatoknak valós funkciói lehetnek – A Széchenyi térre – a meglévő architektúrához, természeti környezethez és a már kialakult szoboregyütteshez alkalmazkodva – csak posztamensen álló figurális alkotás helyezhető

Egyenesben a csódtörvény

A képviselők politikai feddhetetlenségének megállapításáról szóló országgyűlési határozati javaslatot még a nyári szünet előtt, a rendkívüli ülésnapon megtárgyalja a Tisztelt Ház. A honatyák „átvilágítását” a hétfői ülésen kezdeményezte Pásztor Gyula és Ómolnár Miklós (FKgP). Mivel időközben sikerült összegyűjteni a sürgős eljárás kezdeményezéséhez szükséges aláírásokat, a képviselők a keddi munkanap kezdetén megszavazták a sürgős tárgyalást.

Ezután Szabó Tamás pénzügyminisztérium államtitkár expozéjával megkezdődött a csódtörvény tervezetnek általános vitája. A törvényjavaslatot mind a kormánypártok, mind az ellenzék vezérszónokai jól felépítettnek mondták, és frakciójuk nevében elfogadásra ajánlották. A képviselők egyhangúlag megszavazták a részletes vitára bocsátását.

Az Európai Közösség 12 országának gazdasági és pénzügyminiszterei luxemburgi tanácskozásukon zöld utat adtak a magyarországi fizetési mérleg javítására korábban megszavazott 250 millió dolláros kölcsön folyósításának.

Az elnökelöltek hétfői estjei tévévitájával hivatalosan is lezárult az oroszországi választási kampány. Annak ellenére, hogy Borisz Jelcin a vitától távol maradt – ezt a hírelemzők taktikai hibának tartják –, Moszkvában általános a vélemény, hogy Jelcin győzelméhez nem férhet kétség.

Tegnap este hivatalos látogatásra Magyarországra érkezett Hájim Herzog, Izrael Állam elnöke. Az izraeli államfő Göncz Árpád meghívásának tesz eleget.

Az MTI értesülése szerint várhatóan nyomozást rendelnek el a Zwack-lakásban történt tüzeset miatt, mivel az eddigi vizsgálatok után alapos a gyújtogatás gyanúja. Az ORFK szóvivője szerint várhatóan még ezen a héten hivatalos kommunikéké tesznek közzé az ügyvel kapcsolatban.

Folytatódott a volt egyházi ingatlanokról szóló törvénytervezet általános vitája is. A vita során alkotmányértelmezési kérdések kerültek előtérbe: a szabad demokraták és a kereszténydemokraták között a szabad vallásgyakorlás, illetve a vallásszabadság eltérő felfogása kapcsán bontakozott ki kisebb szócata. Mivel az ellenzék és a kormánypárt álláspontja egyáltalán nem közeledett egymáshoz, az elnöklő Dornbach Alajos le is zárta a törvényjavaslat általános vitáját, ám a részletes vitára bocsátásról egyelőre nem szavazott a plénum. (MTI)

Meghallgatják a miniszterelnököt

Meghallgatja Antall József miniszterelnököt a III./III-as ügyhöz kapcsolódó törvényjavaslatok és országgyűlési határozati javaslatok, továbbá az ez ügyben történtek – így a kisgazdapárt átvilágítási kérelme körüli ügyek – tisztázása céljából az Országgyűlés Nemzetbiztonsági Bizottsága – tájékoztatta az MTI-t Kövér László, a bizottság elnöke. Az ülésre – amely a miniszterelnök e heti elfoglaltsága miatt jövő héten,

szerdán lesz – meghívták Boross Péter belügyminisztert, Gálszecsy Andrást, az Információs és Nemzetbiztonsági Hivatal felügyelő tárcánélküli miniszterét, Hack Péter SZDSZ-es képviselőt, aki Demszky Gáborral még a múlt évben előterjesztette a III./III-as ügyekre vonatkozó törvényjavaslatát, valamint Ómolnár Miklóst, az FKgP főtitkárhelyettesét és Pásztor Gyula FKgP frakcióvezetőt. Ők hétfőn a Parlament napirendjére tűztek egy országgyűlési határozati javaslatot a képviselők politikai feddhetetlenségének felülvizsgálásáról. (MTI)

Árak és bérek

A teljes munkaidőben foglalkoztatottak havi bruttó átlagbére az anyagi ágakban 28 százalékkal nőtt az első negyedévben. A jövedelmi folyamatok lényegében megfelelnek a kormány négyéves gazdasági programjának, amely azzal számolt, hogy idén a lakosság életszínvonala még csökkeni fog – erről tájékoztatták az MTI-t a Pénzügyminisztérium illetékesei.

A növekedés a belkereskedelemben volt a legnagyobb (37 százalék), a legalacsonyabb viszont a mezőgazdaságban (17 százalék). Az átlagbér-növekedés a 300 főnél többet foglalkoztató szervezetekben erőteljesebb volt. Kiugró növekedés következett például a vegyiparban (38,6 százalék), a papíriparban (mintegy 48 százalék).

A fogyasztói árszínvonal január-április hónapokban 34,3 százalékkal volt magasabb, mint az előző év azonos időszakában. Ebből az év növekedés 19,8 százaléka ért el. A legnagyobb mértékű volt az árnövekedés a fűtés, a háztartási energia áru-csoportban, a legkisebb az élelmiszerek körében. (MTI)

Nagyköveti látogatás

Szeged lehet Franciaország honi fővárosa

A nagykövetre reggel igen zsúfolt program várt. Bevezetőként a Pierre Brochand vezette küldöttség a város házán Szeged város önkormányzati vezetésével, illetve dr. Lippai Pál polgármesterrel találkozott és eszmét cserélt általános gazdasági és kulturális problémákról. A városi önkormányzat, ami a francia befektetéseket és oktatásiügyi fejlesztéseket illeti, teljes támogatásról biztosította vendégeit: Szeged, Nizzával való testvérvárosi kapcsolata folytán olyan kitüntetett helyzetben van, hogy fővárosa lehetne a magyarországi és a dél-alföldi régió francia érdekeltjeinek. Természetesen, mint a polgármester tájékoztató, elsőként merült fel a városunkban esetleg megnyitandó francia konzulátus kérdése, a nagykövet azonban elmondta, hogy egyelőre nem rendelkezik pontos információkkal az előkészületekről, így érdemi tárgyalások most nem lehetségesek.

A követségi delegáció délelőtt ismerkedési látogatást tett a József Attila Tudományegyetemen, ahol dr. Róna-Tas András rektor adott tájékoztatást az egyetem jelenlegi helyzetéről, majd a püspöki hivatalban Gyulay Endre szeged-csanádi megyés püspök is fogadta a francia vendégeket. Az egyetemen tett látogatáshoz tartozik az az immár konkrét együttműködési eredményre is kecsegtető megbeszélés, amelyet a JATE Ságvári Endre Gyakorló Gimnáziumában a francia nagykövet és az iskola vezetősége, illetve az Alliance Française szervezet képviselői folytattak a létrehozandó francia-magyar két-nyelvű gimnázium ügyében. Az eddig még nem teljesen tisztázott

Több mint százhatvan francia-magyar vegyes vállalat alakult az utóbbi időben Magyarországon, illetve ötven francia cég tart fenn itt állandó irodát, az utca embere számára is érezhetően fellendültek gazdasági és kulturális kapcsolataink, Szeged pedig szinte hídfőállásnak számít a Kelet-Közép-Európát felderíteni óhajító francia befektetők számára. Ilyen körülmények között különösen időszerű volt, hogy Pierre Brochand, a Francia Köztársaság magyarországi nagykövete tegnap Szegedre látogatott.

kérdések (vizsgáztatás, érettségi, továbbtanulási lehetőségek) megoldására francia ajánlat hangzott el, mely szerint a követség francia anyanyelvű lektort, – s annak fizetést – biztosítana, valamint franciaországi ösztöndíjakkal tudná elősegíteni, hogy a továbbtanulásnak nagyobb perspektívája legyen. A kétnyelvű gimnázium leendő oktatói franciaországi posztgraduális képzésben részesülhetnek. Amint a Művelődési és Közoktatási Minisztériumból

megérkezik a szükséges engedély, írásba is fektetjük a teendőket – mondta dr. Kardos József, a gimnázium igazgatója.

A délután folyamán Franciaország nagykövétét a Délmagyarország szerkesztősége látta vendégül. Pierre Brochand, miután lapunk felelős kiadói, Dlusztus Imre és Christian Theodose tájékoztatták a francia-magyar vegyes tulajdonú Délmagyarország Lap és Könyvkiadó Kft. létrehozásáról és működéséről,

megtekintette szerkesztőségünk számítógépes szerkesztési rendszerét és már a számítógép képernyőjén láthatta a szegedi látogatásáról készített felvételeket.

A gazdasági jellegű ismerkedések szintén délutánra maradtak. A Délmagyarországi Gazdasági Kamara központjában dr. Géro Imre Csongrád megyei társelnök bemutatatta a kamara gazdasági célkitűzéseit, és ismertette a július 8–13. között megrendezendő Kereskedelmi

Hét céljait. A francia nagykövet elmondta, hogy Budapesten már létrehozták a francia-magyar közös kereskedelmi kamarát, amely Franciaországnak az első ilyen jellegű együttműködése egy másik országgal. Odahaza háromszáz éves múltjuk van a regionális gazdasági kamaráknak, és örömeinkre szolgál, hogy az együttműködést bővíthetjük – mondta. Franciaországban továbbképzéseket és szemináriumokat fognak szervezni az ottani munka bemutatására, és ezen részt vehetnek magyar vállalati vezetők is. Szintén gazdasági program volt a Vidia RT. kereskedelmi házánál tett látogatás, melynek során Juhász János vezérigazgató-helyettes mutatta be az Rt. gazdasági tevékenységét.

A nap utolsó programján ismét felszínre került a szegedi francia konzulátus kérdése. Pierre Brochand részt vett dr. Farkas László köztársasági megbízott fogadásán, ahol az államtitkár elmondta, hogy legutóbbi franciaországi látogatása alapján fontosnak tartja a francia közigazgatási tapasztalatok elsajátítását, amihez a francia kormány támogatását is kérte. Hangsúlyozta, hogy ezért is fontos lenne a konzulátus felállítása. Farkas László és Pierre Brochand kölcsönösen egyetértettek abban, hogy a francia konzulátusnak Szeged adjon majd otthont. (A nagykövettel készült interjúnk lapunk 3. oldalán olvasható.)

FOTÓ: NAGY LÁSZLÓ

TARTALOM

Helyzet van.....	2
Út Európába	2
Interjú a francia nagykövettel	3
Munkahelyteremtés.....	3
Szafari park	4
Kaján krimi.....	4
Állásfoglalás szoborügyekben	5
A Szegedi Balett fesztiváliskere.....	5
Hol sülyyed el a Tisza Volán hajója?.....	6
Kisebbségek	7
Darvasi László tárcája.....	12

Paraszt vagyok

Nem tudom, hogy a kölcsönző vállalat szőnyegtisztító reklámfilmjét készítő elhagyták-e valaha is Budapest határát, mindenesetre elképesztő primitívizmusról, buta arisztokratizmusról és lekicsinyítő nagyképűségről tesznek tanúságot akkor, amikor neves reklámszínésznikkel eljátszatják a magyar paraszti figuráját. Aki mikádókatában és zsíros kalapban feltéved a csillogó fővárosba s a szőnyegtisztítót fennhangon ajánlógató reklámmembertől mit is kérdezhete, mint hogy: ezzel kitakarítani vagy betakarítani lehet. Majd fés magyarssággal nyúl a belső zsebében lapuló buksza után, mondván: oszt, hogyé aggya? El is felejtetem ezt a sértő butaságot, ha nem erősítené ezt a szemléletet a Postabank újmódi, amúgy kiváló reklámsorozatának egy félresikerült darabja, amelyben a vidékhez szóval sehol sem létező bunifordí tájszólással jellemzi a magyar parasztot. A rádió pénteki műsoraiban rendszeresen visszatér a Magyarországról jövők – a Vidék magazinja című műsor. Mintha minden más program kizárólag a pestieknek szólna, s hetenként egyszer nekünk is löknének valami kis szellemi táplálékot. Persze nem holmi valódi kultúrát, hanem amolyan ipam-napam-féle „vidéki” riportokat.

Tessék elhinni, nincsenek kisebbségi érzéseim azért, mert falusi gyerek vagyok és Szegeden élek. De fölháborít, ha hozzánk állandóan lejönnek a fővárosi művészek, ha a vidékiség automatikusan provinciálizmussá, alacsonyabbrendűséget és oktondiságot jelent sokak szemében. Évszázados teher ennek az országának a vízfejűsége. Az a fajta centralizáltság, amelyet évszázada hiába próbálunk szétverni. Budapestre koncentrálnak nemcsak a szellemi élet és az anyagi javak többsége, de úgy tűnik a gondolatok terrorja, a nevelés ostroma is onnan származik. Amikor a hetvenes évek közepén egy nagy levegővételelt követően szoba került egy demokratizálódási akció nyomán a kultúra, s így a tömeg-tájékoztatás decentralizációja is, regionális tévéstudiót teremtettek például Szegeden is. Másfél évtizedig küzdött kisebb-nagyobb sikerekkel öndólló arculatának megteremtéséért és létének folyamatos bizonyításáért. A rendszerváltás ezt is elsöpörte: minden vidéki gondolatnak meg kell méretetnie a fővárosi mércén. Onnan aztán visszatér a kegyes igen, vagy a lesújtó nem abból a bizonyos: „oszt, hogyé? aggya?”-aspektusból.